

התחילו כאן <<

תהליך החשיבה היצירתית <<

כלים להגדרת הבעיה <<

כלים לחשיבה מחוץ לקופסא <<

כלים לפיתוח רעיונות <<

כלים לחשיבה מתבדרת <<

כלים לחשיבה מתכנסת <<

כלים לעבודה קבוצתית <<

תבניות להורדה <<

קישורים למשאבים חיצוניים <<

יציאה <<

ניסוח נכון של שאלה או בעיה הוא מחצית הדרך לפיתרון. "למה, מה עוצר אותך?" הוא כלי המשמש לייצור ניסוחים חליפיים לבעיות או אתגרים. הכלי מאפשר מיפוי של מרחב הבעיה, על ידי בחינה של אתגרים שונים הקשורים לתוצר הרצוי, על ידי בחינת גרסאות כלליות או קונקרטיות יותר של הבעיה המקורית. מומלץ להשתמש בו לפחות פעם אחת לפני התחלת תהליך העלאת רעיונות, על מנת לוודא שאנחנו פותרים את הבעיה הנכונה, וברמת ההפשטה הנכונה.

"למה, מה עוצר אותך?" נקרא גם Ladder of Abstraction.

שלבים ביישומו של "למה, מה עוצר אותך"?

- יש להתבונן ברשימת המסגורים השונים של הבעיה אותה רוצים לפתור, ולבחור ניסוח אחד (להלן "שאלת הבסיס") המייצג את הבעיה בצורה הטובה ביותר.
- עבור ניסוח הבסיס נתקדם בשני כיוונים, על מנת לייצר ניסוחים יותר כללים או יותר קונקרטיים.
- על מנת לייצר ניסוח יותר כללי:
 - נשאל: "מדוע חשוב לפתור את הבעיה הזו?"
 - יש לקחת כל תשובה לשאלה, ולהפוך אותן לשאלה בסגנון "באיזו דרך....?". לדוגמא, אם השאלה המקורית היתה "באיזו דרך ניתן לעודד ילדים לקרוא יותר" והתשובה לשאלה למה הנה "כדי שיפתחו את הדימיון", אזי נהפוך את התשובה לשאלה חדשה: "באיזו דרך נגרום לילדים לפתח את הדימיון".
 - לכל שאלת "באיזו דרך...." חדשה שנוצרה, נמשיך לשאול "למה" על מנת לייצר שאלות יותר ויותר כלליות.
 - יש להמשיך בתהליך עד שהשאלות שנוצרות מופשטות מידי או רחוקות מידי מעולם הבעיה.
- על מנת לייצר ניסוח יותר קונקרטי:
 - נשאל: "מה עוצר אותך כעת מלפתור את הבעיה?"
 - יש לקחת כל תשובה לשאלה, ולהפוך אותן לשאלה בסגנון "באיזו דרך....?". לדוגמא, אם השאלה המקורית היתה "באיזו דרך ניתן לעודד ילדים לקרוא יותר" והתשובה לשאלה "מה עוצר אותך" היתה "ספרים אינם אינטראקטיביים כמו קונסולות משחק", אזי נהפוך את התשובה לשאלה חדשה: "באיזו דרך נגרום לספרים להיות יותר אינטראקטיביים".
 - לכל שאלת "באיזו דרך...." חדשה שנוצרה, נמשיך לשאול "מה עוצר אותך" על מנת לייצר שאלות יותר ויותר קונקרטיות.
 - יש להמשיך בתהליך עד שהשאלות שנוצרות טקטיות מידי או רחוקות מידי מעולם הבעיה.

הערות לשימוש בכלי

- חשוב להתמקד בבעיה אחת בניסוח (חפשו את האות "ו"), כלומר לא לנסות ולפתור שתי בעיות במקביל.
- אין להסתפק בניסוחי המסגור הראשונים. כדאי להשקיע זמן ביצירת ניסוחי מסגור רבים על מנת לוודא שאתם פותרים את הבעיה הנכונה.
- יש לנסות ולמצוא את האיזון בין הזמן שמקדישים להגדרת הבעיה והזמן שמקדישים לפתרונה. ניסוחים שונים של בעיה מזמינים כיווני מחשבה ורעיונות שונים.
- כאשר ממסגרים ניסוח בעיה יש לתת תשומת לב לתמונה הכוללת (האם לצוות יש שליטה בעולם הבעיה), לחשיבות והמשמעות של של הגורמים המעורבים, ולצרכים השונים של כל בעלי העניין בבעיה.
- במקרים רבים, בגרף נוצרים מספר מסלולים המובילים לאותו ניסוח חדש. ניסוח שכזה הוא מועמד מבטיח להיות ניסוח הבעיה ברמת ההפשטה הנכונה.
- "למה חשוב לפתור את הבעיה" היא שאלה המרחיבה (מייצרת גרסה כללית יותר) את הבעיה.
- "מה עוצר אותך" היא שאלה המצמצמת (מייצרת גרסה קונקרטית יותר) של הבעיה.

דוגמא - "למה, מה עוצר אותך"?

